

PM 2007:60 RIV (Dnr 322-2475/2006)

Öka elevernas kunskap om Kina

Skrivelse av Mikael Söderlund (m)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelse av Mikael Söderlund (m) gällande "Öka elevernas kunskap om Kina"
anses besvarad med vad som anförs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen redogör Mikael Söderlund (m) för Kinas snabbt växande internationella roll, både ekonomiskt och kulturellt. För att vi ska vara beredda på att möta denna utveckling anser Söderlund att staden måste ta tillvara de möjligheter som finns. Han framhåller därför vikten av att Stockholms skolor erbjuder eleverna möjlighet till fördjupade kunskaper om Asien och i synnerhet om Kina. Söderlund anger i sin skrivelse fyra punkter kommunstyrelsen bör fatta beslut om för att ge Stockholms elever möjlighet till ökad kunskap och förståelse för Asien och Kina.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden samt till stadsdelsnämnderna i Hägersten, Rinkeby och Östermalm.

Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen anse skrivelsen besvarad med vad som anförts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Inte bara Kina, utan även Indien och andra länder i Sydostasien påverkar Sveriges ekonomiska, politiska och kulturella utveckling. Stadsledningskontoret förutsätter därför att skolorna i sin undervisning ger elever möjlighet att förstå Asiens snabbt växande betydelse, samt att de elever som önskar ska ges möjlighet att studera olika kinesiska och asiatiska språk.

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 11 november 2006 att återremittera ärendet för att låta förvaltningen återkomma med en redovisning av vilka satsningar som görs och kommer att göras för ett ökat utbyte med Kina.

Hägerstens stadsdelsnämnd instämmer i att det är viktigt att besitta kunskap i flera språk och ha en grundläggande kunskap om olika länders kultur- och affärsliv. Att införa kinesiska kräver vidare utredning och nämnden ställer sig positiv till detta.

Rinkeby stadsdelsnämnd bedömer att det redan nu sker ett ganska brett studium av kinesiska förhållanden vid Stockholms skolor men det hindrar inte att det vore bra att utreda hur det kan utvecklas. Nämnden ställer sig positiv till de utredningsförslag som skrivelsen utmynnar i.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang. Nämnden förutsätter att utbildningsförvaltningen utreder och kartlägger befintlig undervisning när det gäller det som anförs i skrivelsen och föreslår vilka övriga åtgärder som behöver vidtas.

Mina synpunkter

Vi lever i en värld där utbyte av varor och tjänster mer och mer sker över nationsgränserna. Globaliseringen skapar nya möjligheter, men ställer oss också inför nya utmaningar. Den ökade internationaliseringen ställer stora krav på utbildning, omvärlds- och språkkunskaper. Utbildningen i Stockholms stads skolor ska göra eleverna väl utrustade att möta framtidens utmaningar.

I sin skrivelse redogör Mikael Söderlund för denna utveckling och betonar särskilt vikten av att öka elevernas kunskap om Kina. Kinas ekonomi växer kraftigt och redan i dag är landet Sveriges största handelspartner i Asien. Det finns ingenting som tyder på att den kinesiska rollen i världspolitiken och världsekonomin kommer att minska, snarare tvärtom. Mikael Söderlund föreslår fyra huvudsakliga åtgärder: kinesiska redan i grundskolan; höj kinesiskans status som språk; inrätta en Kina-inriktning vid Frans Schartaus gymnasium; elevutbyte med Kina.

I utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2007 preciseras stadens nuvarande Kinasatsning. Under 2006 inledde sex kommunala gymnasieskolor i Stockholm - Blackeberg, Enskede Gård, Frans Schartau, Kungsholmen, Södra Latin och Tensta – ett samarbete med företag, skolor och högskolor i Kina. Projektet ger bland annat möjlighet till ökad förståelse för och kunskap om globala villkor, entreprenörskap, språk och kultur samt insikter om den internationella arbetsmarknaden.

Jag delar Söderlunds åsikt att det är viktigt att stadens skolor kan möta den globala utmaningen och är positiv till den satsning som görs i staden. Däremot är det viktigt att komma ihåg att Kina inte bara är en ekonomi på stark frammarsch. Det är också världens största diktatur. Människor förföljs, fängslas och torteras för sina åsikters skull och det styrande kommunistpartiet visar inga tecken på att vilja införa demokrati.

Kinasatsningen får därför inte ensidigt fokusera på ekonomi och tillväxt. Undervisningen måste också belysa de övergrepp och brott mot mänskliga fri- och rättigheter som dagligen begås i Kina. Detta måste också finnas i åtanke vid valet av utbyten med företag och skolor.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelse av Mikael Söderlund (m) gällande ”Öka elevernas kunskap om Kina”
anses besvarad med vad som anförs i promemorian.

Stockholm den 22 mars 2007

LOTTA EDHOLM

Bilaga

Öka elevernas kunskap om Kina. Skrivelse av Mikael Söderlund (m)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Intentionen att öka elevernas kunskaper om Kina är bra. Geografiskt är Kina en av världens viktigaste och snabbast växande marknadsekonomier. I sin skrivelse bortser Mikael Söderlund (m) dock helt från att Kina samtidigt är världens största diktatur. Marknadsekonomi och politisk diktatur är ingen bra kombination. Vi ifrågasätter därför varför eleverna ska öka kunskaperna om endast Kina och inte också exempelvis om andra utvecklingsländer i Asien.

Vi vill även understryka att förslaget är illa genomtänkt och bitvis okunnigt. Kinesiskan består av ett stort antal s.k. dialekter varav flera har större spridning än de europeiska språken. Om staden ska uppvakta regeringen om att "kinesiska" bör få samma status som franska, tyska och spanska måste förslaget konkretiseras. Många av dialekterna är så olika varandra att man inte kan förstå varandra. Standard i Kina är som bekant mandarin (putongua), men om syftet med satsningen ska vara att sälja mer varor torde kantonesiska också vara lämpligt då det huvudsakligen talas av utlandskineser. Skrivelsen kan inte ses som något annat än en enskild yttring för att öka marknadsandelar istället för ett genomtänkt koncept från professionen. Om liknande utbildningssatsningar ska lyckas till fullo, så förutsätter det att initiativet kommer underifrån istället för tvärtom.

Vänsterpartiet instämmer också i borgarrådet Lotta Edholms synpunkter att undervisning om Kina inte ensidigt kan fokusera på ekonomi och tillväxt. Ökade kunskaper om Kina måste även innefatta ökad insikt i bristen på mänskliga fri- och rättigheter samt demokratiutveckling.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (v) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av *Per Ankersjö* (c) enligt följande:

Jag vill instämma i föredragande borgarrådets kloka synpunkter. Med valfrihet i skolorna ges också större möjlighet att välja en utbildning med exempelvis internationell/asiatisk profil.

Samtidigt som Kina innebär fantastiska affärsmöjligheter finns det sannerligen anledning att öka kunskapen hos elever och allmänhet om Kinas brister när det gäller mänskliga rättigheter.

Jag är övertygad om att den marknadsekonomiska utvecklingen på sikt kommer att leda till frihet och demokrati i Kina. Samtidigt har vi sett sorgliga exempel på hur företag anpassar sig till kommunistledningens försök att bedra befolkningen – exempelvis när Google gick med på att ta bort sökresultat om massakern på Himmelska Fridens Torg. Med en ökad medvetenhet hos oss i väst skulle ett sådant agerande hos ett företag i större utsträckning straffa sig på marknaderna här.

ÄRENDET

I en skrivelse till kommunstyrelsen redogör Mikael Söderlund (m) för Kinas snabbt växande internationella roll, både ekonomiskt och kulturellt. För att vi ska vara beredda på att möta denna utveckling anser Söderlund att staden måste ta tillvara de möjligheter som finns. Han framhåller därför vikten av att Stockholms skolor erbjuder eleverna möjlighet till fördjupade kunskaper om Asien och i synnerhet om Kina.

Mikael Söderlund föreslår fyra huvudåtgärder för att uppnå detta: kinesiska redan i grundskolan; höj kinesiskans status som språk; inrätta en Kina-inriktning vid Frans Schartaus gymnasium; elevutbyte med Kina.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden samt till stadsdelsnämnderna i Hägersten, Rinkeby och Östermalm.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 december 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Globaliseringen innebär att ett allt intensivare utbyte av varor och tjänster över hela världen. I såväl grund- som gymnasieskolans uppdrag ingår att förbereda eleverna för den värld de ska leva och verka i. I dagsläget är det inte bara Kina utan även Indien och flera länder i Sydostasien som i allt större utsträckning påverkar Sveriges ekonomiska, politiska och kulturella utveckling.

Stadsledningskontoret förutsätter därför att skolorna i sin undervisning ger elever möjlighet att förstå Asiens snabbt växande internationella betydelse, ekonomiskt, politiskt och kulturellt, samt att de elever som så önskar ges möjlighet att studera olika kinesiska och asiatiska språk.

Utbildningsnämnden har återremitterat Söderlunds skrivelse för att låta förvaltningen återkomma med en redovisning av vilka satsningar som görs och kommer att göras för ett ökat utbyte med Kina. En sådan fördjupad analys efterlyses även av stadsledningskontoret och övriga remissinstanser.

Stadsledningskontoret ser gärna att utbildningsnämnden i sin redovisning även belyser behov och intresse av satsningar för andra asiatiska länder och språk.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 november 2006 att återremittera ärendet för att låta förvaltningen återkomma med en redovisning av vilka satsningar som görs och kommer att göras för ett ökat utbyte med Kina.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 september 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen delar Söderlunds åsikt att staden ska ge eleverna möjlighet till att välja en utbildning som ger en gedigen kunskap om Kina och Asien. Det finns idag ett stort intresse bland stadens gymnasieskolor att utveckla kontakterna med arbetsliv och omvärld för att skapa uppdaterade och moderna utbildningar, inte minst i ett globalt perspektiv.

Förvaltningen vill framhålla att redan i dag undervisas i kinesiska/mandarin vid två av Stockholms gymnasier. Vid Södra Latin och Blackebergs gymnasium har eleverna möjlighet att läsa kinesiska som nybörjarspråk i årskurs 1 och som individuellt val i årskurs 2 och 3. Vid Blackebergs gymnasium fanns föregående läsår (05/06) fyra undervisningsgrupper där sammanlagt 90 elever läste kinesiska.

När det gäller punkt 3 och 4 menar förvaltningen att det i en mål- och resultatstyrd verksamhet är statens uppgift att formulera målen. Det är sedan den enskilda skolans (rektors) ansvar att utveckla skolans utbud så att eleverna erbjuds kvalitativa och intressanta utbildningar samt att ta ansvar för resultatet. Kommunens roll är att genom finansiering och organisation av verksamheten skapa sådana förutsättningar som behövs för att uppnå målen.

När det gäller författarens första punkt, att utbildningsförvaltningen ska få i uppdrag att föreslå hur grundskolelever ska få möjlighet att läsa kinesiska anser förvaltningen att den uppgiften för närvarande ligger utanför förvaltningens kompetensområde.

Hägerstens stadsdelsnämnd

Hägerstens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2006 att besvara skrivelsen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Hägerstens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Grundskolan ska arbeta för att ge eleverna en medvetenhet om det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränser och att detta ställer höga krav på att människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald (Lpo 94 s.3). Grundskolan ska arbeta för undervisning i ett internationellt perspektiv för att lära eleven se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang, samt skapa internationell solidaritet och förbereda eleven för ett samhälle med täta kontakter över kultur och nationsgränser (Lpo 94 s.6).

I grundskoleförordningen står att i timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval skall erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska utöver engelskan. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits enligt ovan, om minst fem elever väljer språket och eleverna kan bedömas ha möjlighet att fortsätta studierna i språket i gymnasieskolan. Även andra språk får erbjudas som språkval, om eleverna kan bedömas ha möjlighet att fortsätta studierna i språket i gymnasieskolan (2 kap. §17).

Kunskaper i språk ger kulturella referensramar och möjlighet till delaktighet i sociala och demokratiska processer inom och över nations- och språkgränser. Att besitta kunskap i flera språk kan leda till personligt berikande möten inom olika kulturområden som i sin tur kan leda till en fördjupad förståelse och tolerans inför olikheter och kulturell mångfald.

Rinkeby stadsdelsnämnd

Rinkeby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2006 att besvara skrivelsen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Nämnden bedömer att det redan nu sker ett ganska brett studium av kinesiska förhållanden vid Stockholms skolor men det hindrar inte att det vore bra att utreda hur detta kan förbättras och utvecklas. Att främja studiet av kinesiska är också av godo, dock behöver saken studeras för att närmare fastställa vilken form av kinesiska som ska studeras och under vilka former. Det är säkert en riktig bedömning att den pågående förändringen kräver att kunskaper om Kina, och i kinesiska språk, förbättras bland elever i Stockholms skolor. Nämnden ställer sig positiv till de utredningsförslag som skrivelsen utmynnar i.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2006 att besvara skrivelsen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och förbereda för ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränser. Globaliseringen innebär en sammanflätning av såväl ekonomier som kulturer och därmed ett ökat beroende mellan länder.

I grundskolans uppdrag ingår undervisning om samhälle/omvärlden och de förändringar som sker över tid. Nämnden förutsätter att undervisningen även innefattar aktuella kunskaper om Kina. De förslag som framförs i skrivelsen ser nämnden som främst riktade till stadens gymnasieskolor. Nämnden förutsätter att utbildningsförvaltningen utreder och kartlägger befintlig undervisning när det gäller det som anförs i skrivelsen och föreslår vilka eventuella ytterligare åtgärder som behöver vidtas. Utbildningsförvaltningen föreslås i detta sammanhang samtidigt utreda möjligheterna för grundskoleelever att läsa kinesiska som tredjespråk.